

Til styret i
Stiftelsen Norsk Naturarv

REVISJONSBERETNING 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Norsk Naturarv for regnskapsåret 2009, som viser et underskudd på **kr 76.197,-**. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens og stiftelseslovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet i regnskapsåret er i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.
- stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Hønefoss, 21. april 2010

Hverven Revisjon AS

Torill Huseby
Registrert revisor

Medlem av Den norske Revisorforening

Årsmelding
Stiftelsen Norsk Naturarv
2009
www.naturarv.no

Virksomhet og lokalisering
Norsk Naturarv er en stiftelse som arbeider med å formidle og ivareta naturarven, med lokalisering i Ringerike Kommune.

Stiftelsen Norsk naturarv samarbeider med Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.

Redegjørelse for årsregnskapet
Stiftelsens drift er i hovedsak basert på bevilging fra Oslo kommune.

Det er ikke foretatt spesielle strategiske endringer i 2009 med tanke på satsingsområdene. Det er heller ikke foretatt vesentlige strukturelle endringer i 2009. Bevilgningen 2009 var på kr 700 000.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Stiftelsen Norsk Naturarv sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat pr 31.12.2009.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Arbeidsmiljø

Styret mener arbeidsmiljøet i stiftelsen er tilfredsstillende. Det har ikke vært skader eller ulykker i forbindelse med oppdrag som er utført i 2009.

Ytre miljø

Stiftelsen forutsetter ikke det ytre miljøet.

Likestilling

Stiftelsen har ingen faste ansatte. Styret består av en kvinne og tre menn.

1. Styret

Leder Torbjørn Røberg
Selteveien 188
3512 HØNEFOSS

Nestleder Tor Øystein Olsen
Konvallveien 67
2742 GRUA

Styremedlem Lars Ove Hansen
Sparavollen 23
3021 DRAMMEN

Styremedlem Camilla Torgersen
Brovollvegen 68
2740 ROA

2. Visjon

Formidle kunnskap, skape forståelse og vekke interesse for norsk natur, og arbeide praktisk for å bevare truede arter og rehabilitere naturtyper.

3. Mål 2009

Norsk Naturarv har som formål å bevare og formidle landets naturarv. Stiftelsen arbeider også aktivt for å sikre og restaurere arts mangfoldet i natur- og kulturlandskap.

Norsk Naturarv har følgende arbeidsoppgaver:

1. Gjenoppbygging og rehabilitering av leveområder for truede arter
2. Overvåking av truede arter
3. Frøbankprosjekt
4. Skjøtselstiltak tilknyttet verdifulle naturtyper
5. Medier
6. Nettstedet: www.naturarv.no

1) Gjenoppbygging og rehabilitering av leveområder for truede arter

Tap av biologisk mangfold omtales som en av verdens store utfordringer. Et viktig ledd i det å ivareta arter, er å sikre deres leveområder og å forvalte leveområder som er viktige for arts mangfoldet.

I henhold til *Konvensjonen om biologisk mangfold* (Riokonvensjonen), som Norge ratifiserte i 1992, har vi som nasjon forpliktet oss til å følge den. Norge var en drivkraft bak Konvensjonen om biologisk mangfold og har derfor et spesielt ansvar for å gjennomføre den.

Et av de viktigste punktene i denne konvensjonen er vektleggingen av bevaring av arts mangfoldet. To viktige tiltak for å bevare arts mangfoldet, er å fremme vern av økosystemene og å opprettholde levedyktige bestander av arter i deres naturlige omgivelser. Hvert land skal, så langt det er mulig og hensiktsmessig, overvåke, beskytte og iverksette tiltak i områder med særlig betydning for arts mangfoldet. Videre har vi forpliktet oss til å

rehabilitering og gjenopprette ødelagte økosystemer, samt til å fremme gjenoppbygging og rehabilitering av truede arter innenfor eller utenfor beskyttede områder.

2) Overvåking av truede arter

For å kunne forvalte naturarven gjennom å bevare truede arter er det avgjørende å vite om bestemte arter er til stede, hvor mange bestander som finnes og hvor store de er. En annen viktig faktor er den enkelte lokalitets miljøtilstand. Dette er avgjørende når arter velges ut for gjenoppbygging og rehabilitering. Videre er overvåking viktig for å bedømme tiltakets effekt.

3) Frøbankprosjektet

En del av arbeidet med det å bevare naturarven gjennom å ta vare på utrydningstruede arter går ut på å samle inn og bygge opp et lager med frø fra direkte truede og sårbare planter. I tillegg er det samlet inn frø fra arter som består av få individer nasjonalt og som ikke er vurdert for rødlisten. Hensikten med frøbanken er å sikre utvalgte arter deres overlevelse i tilfelle de skulle forsvinne. Dessuten brukes frøbanken til å øke forekomsten av kulturhistoriske planter ved at innsamlete frø dyrkes i urtehager.

4) Skjøtselstiltak tilknyttet verdifulle naturtyper

Ulike naturtyper representerer mangfoldet av naturarven. Mange av dem er skapt av menneskets høsting av naturen ved bruk av beitedyr og slått. Når den tradisjonelle driften legges om, medfører dette at områder gror igjen eller plantes til, og at driften intensiveres eller legges om til annen drift.

Stiftelsen fokuserer på naturtyper representert gjennom hevdet natur som slåtteenger og beitemark. Skjøtselstiltak vil bli iverksatt der hvor det finnes truede og verdifulle naturtyper og der hvor naturtypene er tvevsted for helt spesielle arter.

5) Medier

Opplysninger om Norsk Naturarv arbeid er viktig i forbindelse med formidling av hva naturarvens mangfold består av og i forbindelse med synliggjøring av stiftelsens arbeid.

6) Nettsteder: www.naturarv.no

En viktig kilde til informasjon om den norske naturarven er stiftelsens nettsted.

4. Vurdering av måloppnåelse

Mål 1) Gjenoppbygging og rehabilitering av truede arter

Amfibier

Stor salamander (VU): Restaurering av gytedam for stor salamander på Bleikøya videreføres. Røtskudd fra piletrær felt i 2006 ble klippet i september. Dammen tørket ikke ut i 2009 og hadde god vannstand gjennom hele sommeren. Røtskudd fra piletrær felt i 2006 ble klippet i september. Svovellukt i vannet har i 2007, var i år borte. Ingen individer ble sett i år.

Liten salamander (NT): Gytedam med liten salamander på Bleikøya ble fullrestaurert i 2006. Dammen tørket ikke ut i år og hadde god vannstand gjennom hele sommeren. Røtskudd fra piletrær felt i 2006 ble klippet i september. Svovellukt i vannet har forsvunnet. Algematter, som oppsto i 2007, var i år borte. I mai var det middels aktivitet med liten salamander i dammen.

Insekter

Lakrismjeltblåvinge (CR): Arten er ikke påvist på øyene i Oslo, men lever på nabooøyene i Asker og Bærum (Borøya, Brønnøya, Nessøya og Ostøya). Larvene er avhengige av lakrismjelt som står på Bleikøya og Heggholmen. Voksne individer suger nektar av engplanter. Eng S på Heggholmen ble slått med ryddesag i august, men lakrismjelt fikk bli stående. Bestanden med lakrismjelt har økt i antall og utbredelse. I 2005, da rehabiliteringen begynte på Heggholmen, var det 3 store individer med lakrismjelt fordelt på 2 dellokaliteter. I 2009 var det omkring 10 store og rundt 15 små individer med lakrismjelt fordelt på 3 dellokaliteter.

I år fortsatte rehabiliteringen av kalktørreng V på Bleikøya som ble påbegynt i 2007. I området inn mot skogen finnes det en god bestand med lakrismjelt. Lokaliteten gjøres mer lysåpen. I tilfelle sommerfuglen ikke lever på Bleikøya og Heggholmen, kan restaureringen på disse to nabooøyene bidra til at den utvider sitt leveområde.

Alanfjærmøll (EN): Arten er påvist på Bleikøya, Lindøya, Nakholmen og Bygdøy. Arten er avhengig av kratallant som står på Bleikøya. Eng NØ på Bleikøya ble slått med ryddesag i september.

Alanstengelvildler (EN): Arten har vært observert bare på Malnøya de senere årene. Arten er avhengig av kratallant, som vokser på Bleikøya. I tilfelle sommerfuglen ikke lever der, kan restaureringen på Bleikøya og Heggholmen bidra til at den utvider sitt leveområde. Eng NØ på Bleikøya ble slått med ryddesag.

Liten lakrismjelteknøll (EN): Arten er påvist på Bleikøya, Lindøya og Bygdøy. Gnagmerket på lakrismjelt er funnet på Heggholmen og Hovedøya. Arten er avhengig av lakrismjelt som står på Bleikøya og Heggholmen. Eng S på Heggholmen ble slått med ryddesag i august, men lakrismjelt fikk bli stående. Bestanden med lakrismjelt har økt i antall og utbredelse. I 2005, da rehabiliteringen begynte på Heggholmen, var det 3 store individer med lakrismjelt fordelt på 2 dellokaliteter. I 2009 var det 10 store og rundt 15 små individer med lakrismjelt fordelt på 3 dellokaliteter.

I år fortsatte rehabiliteringen av kalktørreng V på Bleikøya som ble påbegynt i 2007. I området inn mot skogen finnes det en god bestand med lakrismjelt. Lokaliteten gjøres mer lysåpen. I tilfelle sommerfuglen ikke lever på Bleikøya og Heggholmen, kan restaureringen på disse to nabooøyene bidra til at den utvider sitt leveområde.

Marknaturtyvelokkengill (VU):

Arten er observert på Malnøya og i Ekkebergskråningen. Det er derfor sannsynlig at møllen også lever på Bleikøya og Heggholmen. Arten er avhengig av marknatur, som står på Bleikøya. I tilfelle sommerfuglen ikke lever på Bleikøya og Heggholmen, kan restaureringen på disse to øyene bidra til at den utvider sitt leveområde. Eng NØ på Bleikøya ble slått med ryddesag med kratkniv i september. Enger S og N på Heggholmen ble slått med ryddesag med kratkniv i september.

Drakehodegjansbille (EN):

Arten er påvist på Bleikøya, Bleikøyalvnen og Hovedøya. Arten er avhengig av planten drakehode. Bleikøya har Oslos største forekomst av denne arten NØ på øya. Denne kalktørrengen ble påbegynt restaurert med full slått i 2005. Dette resulterte i en åpen eng, men det førte også til at forekomsten av drakehode i 2006 utlysnelatende ble noe redusert. Stor blomstring av drakehode i 2007. Engen ble i 2007 ryddet kun ved at busker og smårør ble fjernet med ryddesag. 2009 var et år preget av

god blomstring og flere planter enn fra året før. Vånden er fortsatt et problem da den graver ganger og tilsynelatende eter røtter til drakehode. Våndbestanden aktivitet er uheldig for drakehodebestanden og dermed også for drakehodeglansbiller.

Kalktørring med drakehode SØ på Bleikøya ble påbegynt restaurert i 2006. Oppslag ble i år fjernet med greinsaks.

I år fortsatte rehabiliteringen av kalktørring V på Bleikøya som ble påbegynt i 2007. Berberis ble fjernet med greinsaks. Vånden hadde tilnærmet utradert hele bestanden med drakehode. Jorden var endevennt og få individer med drakehode fantes. Det må antas at drakehodeglansbiller hadde ingen yngling på denne engen.

Kalktørring S på Heggholmen her en liten bestand med drakehode. Denne engen ble påbegynt restaurert med full slått i 2005. Samme skjøsels som for drakehode NØ på Bleikøya. Drakehodebestanden var her ubetørt av vånd.

Klapregresshopper (VU): Arten har vært observert bare på Malmøya de senere årene. Det er sannsynlig at gresshopper også lever på Bleikøya og Heggholmen, siden miljøet her er likt miljøet på Malmøya. I tilfelle gresshopper ikke lever på disse to øyene, kan restaureringen her bidra til at den utvider sitt leveområde. Enger Ø og V på Bleikøya ble slått med ryddesag i september. Enger S og N på Heggholmen ble slått med ryddesag i september.

Sangskikade (VU): Arten har vært observert bare på Hovedøya og Malmøya de senere årene. Det er sannsynlig at sikaden også lever på Bleikøya og Heggholmen, siden miljøet her er likt miljøet på Hovedøya og Malmøya. I tilfelle sikaden ikke lever på disse to øyene, kan restaureringen her bidra til at den utvider sitt leveområde. Enger Ø og V på Bleikøya ble slått med ryddesag med krattniv i september. Enkelte busker og småtrær får stå, da sangsikaden trives med å klare i krattniv og bregner. Enger S og N på Heggholmen ble slått med ryddesag med krattniv i september.

Slåpetornsfjertvinge (NT): Arten er observert av Norsk Naturarv på Bleikøya. En av larvens vertsplanter, slåpetorn, er stedvis vanlig på Bleikøya. Når stiftelsen legger veksforholdene bedre til rette for slåpetorn, vil forhåpentligvis slåpetornsfjertvinge også få bedre kår under larvestadiet. Slåpetornens livsvilkår forbedres ved at dens konkurrenter fjernes systematisk. Slåpetorn favoriseres ved at den i begrenset grad slås med ryddesag og ved at den får lov til å bli stående ved knauser og i skogbryn. På egnede steder der det ikke slås, fjernes vanlige krattrarter til fordel for slåpetorn.

Planter

Hvitmure (CR): Bestanden på Tåsen fikk et hvileår. Arten ser ikke ut til å trives med årlig slått.

Bulmeurt (EN): Strandenger S og Ø på Heggholmen. Engene ble slått med ryddesag i september.

Krypsøkkoll (EN): Rehabiliteringen gikk ut på å lukke bort gjengroingsarter og fjerne hogstavrall. Dessuten ble jord blottlagt rundt flere planter slik at de overjordiske utløperne lettere kunne sette røtter.

Drakehode (VU): Eng S på Heggholmen ble slått med ryddesag med krattniv i august. Området med drakehode ble ikke slått i 2007. Eng NØ på Bleikøya ble påbegynt restaurert med full slått i 2005. Dette resulterte i en åpen eng, men det førte også til at antall drakehoder ble redusert. I år ble engen ryddet kun ved at oppslag av busker og trær ble fjernet med ryddesag i september. Eng SØ på Bleikøya ble påbegynt restaurert med full slått i 2006. Områder med drakehode ble ikke slått. Eng V på Bleikøya med drakehode ble påbegynt restaurert i 2007. Oppslag fra tidligere fjernete busker og krattniv ble fjernet med greinsaks i september. 2009 var et år preget av stor blomstring og mange planter.

Hundeunge (NT): Strandenger V på Heggholmen ble slått med ryddesag med krattniv i september.

Kulturhistoriske planter

Legekattemynte (CR): Norsk Naturarv hadde 50 individer i sin urtehave på Ringerike.

Legeløvehale (EN): Norsk Naturarv hadde ingen individer av legeløvehale fra Oslo-bestanden i sin urtehave på Ringerike, men har 20 individer fra Ringerike-bestanden.

Hunderot (ingen rødlistestatus): Norsk Naturarv hadde 30 individer i sin urtehave på Ringerike.

Mål 2) Overvåking av fruede arter

Amfibier

I 2006 ble et prosjekt med å overvåke og finne uregistrerte yngletekaliteter for alle de fem kjente amfibieartene i Oslo; stor salamander, liten salamander, spissnuttet frosk, buttsnuttet frosk og padde i Oslo påbegynt av Norsk Naturarv.

Overvåkingen omfatter:

1. dammenes tilstand
2. forekomst av artene
3. reproduksjon
4. relativ bestandstørrelse

Overvåkingen viser en økning i antall dammer der det er påvist amfibier. Dette har to forklaringer. Den ene forklaringen går ut på at man ved tidligere undersøkelser ikke har vært i stand til å påvise amfibier i dammer der hvor disse faktisk har forekommet. Den andre forklaringen går ut på at disse dammene ikke er undersøkt tidligere. I 2009 ble kartlegging og overvåking av amfibiekaliteter i Oslo videreført. Inneværende prosjekt har fokusert på to områder:

1. Ny undersøkelse av dammer i byggesonen hvor spissnuttetfrosk ikke ble gjenfunnet i 2008, samt undersøkelse av dammer i nærheten av disse
2. Søk etter storsalamander i Østmarka. Her ble arten funnet på 4 steder under kartleggingsarbeid i 2001-03 (Strand 2006a).

Åtte tidligere undersøkte dammer ble undersøkt i Oslo byggesone. 17 dammer og fjern ble undersøkt i Østmarka. Ni av dammene er undersøkt tidligere (2001-03).

Undersøkelser av dammene i byggesonen viste at spissnuttetfrosk reproducerer i alle fire dammene i Jomfrubrårveien på Ekeberg. Dette betyr tre nye yngledammer for arten.

Småsalamander er funnet i to av disse, dette er også nye funn. I tillegg ble spissnutfrosken gjenfunnet i dammen i Herregårdsveien på Ljan, hvor den ikke ble funnet under forrige undersøkelse (Strand 2008). I Østmarka var resultatet negativt for støvsalamander, da det ikke ble gjort noen nye funn av arten. Det ble imidlertid gjort fire nye funn av småsalamander, hvis forekomsten i den avsnørte dammen ved Sølvdøla regnes med. Spissnutfrosk ble også funnet på ett nytt sted. Undersøkelsen har med andre ord avdekket seks nye lokaliteter for småsalamander og fire for spissnutfrosk.

Feltarbeidet ble utført av Leif Åge Strand. Arbeidet medførte rapporten: "Registrering av anfibier i Oslo 2009.

Liten sålamander (NT): To dammer i Oslo byggesone ved Jomfrubråtveien 40 på Ekeberg: Søndre dam (GPS-koordinat 0599125-6640604) og østre dam (GPS-koordinat 0599150-6640655) i Oslo. Fire dammer i Østmarka: Olavsmyra, Sølvdøla, Sølvdøla, dam på nordbredden og Sprengjern.

Spissnutfrosk (DC): Tre gytedammer ved Jomfrubråtveien 40 på Ekeberg. Disse består av Søndre dam (GPS-koordinat 0599125-6640604), østre dam (GPS-koordinat 0599150-6640655) og midtre (GPS-koordinat 0599105-6640640). I tillegg ble det funnet spissnutfrosk i Sprengjern sørøst for Steinstrud, Østmarka.

Fem dammer med tidligere registreringer av spissnutfrosk, Sandaa, K. 1996: *Anfibier i Oslo byggesone*, ble undersøkt.

Spissnutfrosk ble gjenfunnet i to dammer: Jomfrubråtveien 40, N. dam (GPS-koordinat 0599096-6640679) og Herregårdsveien, Ljan Øvre (GPS-koordinat 0599836-6635072, 30 m o.h.).

Spissnutfrosk ble ikke gjenfunnet i tre dammer: Hoffisdammen, Hoffisveien (GPS-koordinat 0593702-6644703, 25 moh.), Lindbäckdammen (GPS-koordinat 0600902-6637932, 135 moh.) og Isdammen (Michelettdammen) på Årvoll (GPS-koordinat 0601840-6647898, 230 m o.h.).

Årsaken til at den ikke er gjenfunnet i tre dammer der den tidligere er påvist kan skyldes at arten har gått ut, er tilstede, men ble ikke funnet eller at buttsnutfrosk er tidligere feilidentifisert som spissnutfrosk.

Insekter

Norsk naturarv samarbeider med Nasjonalt senter for insektskartlegging ved Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo for å kartlegge og overvåke utvalgte insektsarter og potensielle biotoper for disse i Oslo kommune. Samarbeidet begynte i 2005.

Feltarbeidet i 2009 ble utført av Naturhistorisk museum.

Lakrismjeltblåvinge (CR): Arten er ikke observert. Bygdøy ble undersøkt (UTM-koordinater 32VNM980435). I Norge er arten registrert 23 ganger.

Atlantfjærmøll (EN): Arten er funnet på Bleikøya (UTM-koordinater 32VNM975404 og 32VNM973403), Lindøya (32VNM95454014, 32VNM9554402, 32VNM95914069 og 32VNM9545014), Nakkholmen (32VNM94634039) og Bygdøy (32VNM942432) (funnet

etter 2005). Larver ble gjenfunnet på Bygdøy og Lindøya i 2008. I Norge er arten registrert 21 ganger. 10 av disse registreringene er foretatt av Naturhistorisk museum etter at Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter.

Atlantstengelvikler (EN): Arten er ikke observert. I Norge er arten registrert 7 ganger.

Heroringvinge (EN): Arten er ikke observert. Sist observert i Oslo i 1917. I Norge er arten registrert 66 ganger.

Liten lakrismjeltsekemøll (EN): Arten ble for første gang påvist i Oslo kommune (Bleikøya og Lindøya) i 2005 og deretter (Bygdøy (UTM-koordinater 32VNM93064275, 32VNM94204310 og 32VNM942431) i 2006 av Naturhistorisk museum. Norge er arten registrert 20 ganger. 8 av disse registreringene er foretatt av Naturhistorisk museum etter at Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter.

Mar-kamaturøylokkemøll (VU): Arten er ikke observert. I Norge er arten registrert 20 ganger.

Drakehodgøtansbille (EN): Arten ble for første gang påvist i Oslo kommune (Hovedøya (UTM-koordinater 32VNM973409 og 32VNM967409) i 2005) av Naturhistorisk museum. I 2006 ble den påvist på Bleikøya (UTM-koordinater 32VNM97084021) og Bleikøykalven. I Norge er arten registrert 14 ganger. Åtte av disse registreringene er foretatt av Naturhistorisk museum etter at Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter.

Søllblomengmøll (EN): Arten ble påvist i Oslo, Maridalen (UTM-koordinater 32VNM98015224), i 2007 av Naturhistorisk museum. Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter. I Norge er arten registrert 11 ganger.

Klapgresshopper (VU): Arten er ikke observert. I Norge er arten registrert 20 ganger.

Songsikade (VU): Arten er observert på Hovedøya i 2005 og 2006, men ble ikke påvist i 2007 av Naturhistorisk museum. I Norge er arten registrert 28 ganger. Seks av disse er foretatt i Oslo.

Lindepraktbille (EN): Arten er ikke gjenfunnet. I Norge er arten registrert 6 ganger.

Planter

Norsk Naturarv kartlegger og overvåker utvalgte planterarter og potensielle biotoper for disse i Oslo kommune. Stiftelsen samarbeider med botanikere og lokalmente som utfører arbeidet.

Feltarbeidet i 2009 ble utført av Roman Gramsz, Joanna Potocka, Tor Øystein Olsen og Arild Andresen.

Hvitmure (CR): Arten har to lokaliteter i Oslo (hvorav en uplantet på Ekeberg).

Bestanden på Tåsen (GPS-koordinat 05946852-6640532). Ti blomstrende individer. Bestanden teller 37 rosetter/individer. Årsaken til at bestanden har økt skyldes at en ny delokalitet ble oppdaget. Delokaliteten står 20 m V for den kjente bestanden og besto av tre rosetter. Alle de tre individene blomstret.

Norge har arten fire lokaliteter. Tilstanden er stabil. Arten har de siste 50 årene vært i sterk tilbakegang nasjonalt og lokalt.

Knotblom (CR): Arten har tre kjente lokaliteter i Oslo, med 26 blomstrende individer på Karrusputten i Nordmarka. Karrusputten består av tre dellokaliteter. Dellokalitet 1 (GPS-koordinat 0592795-6655204) er den opprinnelige. Her var det ti blomstrende individer. I år ble det funnet to nye dellokaliteter. Dette er dellokalitet 2 (GPS-koordinat 0592768-6655275) med 12 blomstrende individer og dellokalitet 3 (GPS-koordinat 0592713-6655172) med fire blomstrende individer. Arten er ikke gjenfunnet på de andre to lokalitetene, Lusefjern og Holbekken. I Norge har arten få lokaliteter. Artens tilstand på Karrusputten betegnes som stabil.

Krypsøkkøll (EN): Arten har to lokaliteter bestående av 21 dellokaliteter. I Norge har arten tre kjente lokaliteter. Tilstanden bør betegnes som stabil.

Drakehode (VU): Arten har omtrent 20 kjente lokaliteter i Oslo, 5 lokaliteter, bestående av 16 dellokaliteter, ble overvåket i 2009. Bestanden anslås å telle ca. 2550 individer. Tilstanden bør betegnes som stabil og i fremgang grunnet skjøtelsesarbeid utført av Norsk Naturarv. I Norge har arten angivelig mellom 30 og 100 lokaliteter.

Klokkewintergrønn (ingen rødlistestatus): To lokaliteter i Oslo. Lokalitet 2, Blankvann, Nordmarka (GPS-koordinat 0592655-6655222) ble oppsøkt. 110 blomstrende individer. I Norge har arten få kjente lokaliteter.

Kulturhistoriske planter

Legeløttemynte (CR): Arten har en lokalitet i Oslo, for øvrig Norges eneste vilte lokalitet. Bestanden teller tre blomstrende individer og fire sterile. Planten har vært i sterk tilbakegang. Tilstanden er kritisk. Arten er sikret i Norsk Naturarvs frøbank og i tre urteager der dagens planter har sitt opphav i frø hentet fra bestanden i Oslo. Arten står i Urtehaven i Gamlebyen i Oslo med omtrent 19 blomstrende individer, Agder naturmuseum og botaniske hage, Vest-Agder med omtrent blomstrende 10 individer og i Norsk Naturarvs urtebåge med 30 blomstrende individer. Hele den samlede bestanden består av ca. 85 individer.

Bulmeurt (EN): Arten har flere kjente lokaliteter i Oslo. Norsk Naturarv overvåker fire av disse. Til sammen 104 blomstrende individer.

Mål 3) Frøbankbeholdning

Frøbanken består av følgende: Legeløttemynte (Norderhov, Ringerike og St. Hanshaugen, Oslo), isop (Kroksund, Hole), legeløttemynte og griftkjeks (Tøyen, Oslo), eseltistel (Østfold) og ertevikke (Røyken).

Mål 4). Skjøtsel av verdifulle naturtyper

Se punkt 6.

Mål 5) Medier

Mål 6) Nettstedet: www.naturarv.no

Det arbeides regelmessig med å forbedre nettstedet og å legge ut flere artikler. Dette er et ledd i stiftelsens visjon om å formidle kunnskap, skape forståelse og å vekke interesse for norsk natur og naturvitenskap. Antall besøkende på nettstedet øker hvert år. I 2009 hadde nettstedet 269 560 treff og 63 440 besøkende.

5. Styremøter

I løpet av 2008 har det blitt avholdt seks styremøter.

6. Restaurering av verdifulle natur- og vegetasjonstyper i 2009

Følgende 57 mål rehabiliteres, vedlikeholdes eller gis økonomisk støtte ved skjøtelsiltak: Kalktørrenger og fuktenger på Bleikøya (14 mål), kalktørrenger på Heggholmen (18 mål), salamanderdam på Bleikøya og eng på Slakteren (Nordmarka) (25 mål).

2009 var femte året det ble utført restaurering av gjengrodde enger på Bleikøya og Heggholmen.

Feiltarbeidet i 2009 ble utført av Bjørn Weydahl, Roman Gramsz og Jakup Gramsz.

Utført arbeid:

Øvre kalktørreng NØ på Bleikøya

Oppslag fra fjennete trær og busker ble slått med ryddesag. I og med at det kan tyde på at forekomsten av drakehode går tilbake ved hyppig slått, ble ikke hele den øvre delen av engen slått i år. Nye områder ned mot vann i N ble ryddet med greinsaks. Oppslag ble fjernet og brent. Dette utgjør fire mål. Dette var fjerde års restaurering.

Nedre kalktørreng NØ på Bleikøya

Denne engen er frodigere enn den øvre. Dette gjenspeiler seg i vegetasjonen ved fravær av drakehode og andre kalktørrengarter, men med mer gress.

Engene ble slått med ryddesag med krattkniv i september. Gress og oppslag ble rakt sammen og siden brent. Dette utgjør fire mål. Dette var fjerde års restaurering.

Fukteng på Bleikøya

Område V for dammen på tunet ble ryddet for busker og småtrær og slått med ryddesag med krattkniv. I september ble det fjernet oppslag av busker og kratt rundt lønnetre mot randen av engen. Gress og busker ble rakt sammen og siden brent på stranden. Dette utgjør tre mål. Dette var tredje års restaurering.

Øvre kalktørreng SØ på Bleikøya

Enger SV for tunet. Området ble slått med krattkniv i september. Gress og oppslag ble rakt sammen og siden brent på stranden. Dette utgjør et mål. Dette var andre års restaurering.

Kalktørreng N på Bleikøya

Eng rett S for brygge mot Ø. Området ble ryddet med motorsag september. Stokker og grener ble båret ut. Ved ble lagt i vedhaug ved tunet og grener ble brent på stranden. Ryddet område utgjør omtrent et halvt mål. Dette var første års restaurering.

Kalktørreng V på Bleikøya

Neset lengst mot V. Busker og kratt ble fjernet med greinsaks i september. Busker ble båret til bål plass ved stranden. Dette utgjør to mål. Dette var andre års restaurering.

Kalktørreng S på Heggholmen

Øya har stort botanisk arts mangfold med bl.a. drakehode. Kalktørrengen er vurdert som regionalt verneverdig. Slått med ryddesag med kratkniv i september. Gress og busker ble rakt sammen og siden brent på stranden. Dette utgjør seks mål. Dette var femte års restaurering.

Kalktørreng N på Heggholmen

Øya har lite botanisk arts mangfold, men arter som oslosildre, som er en norsk ansvarsart, medfører at området klassifiseres som regionalt verneverdig.

Området er tilnærmet gjengrodd med syrin. Mellom dem står det fortsatt flere interessante engplanter.

I likhet med tidligere år ble dette også i 2009 sprøytet glyfosat inn i syrin. Dette ble utført i år ved å kappe ned buskene og tilføre snitflaten omtrent 1 ml glyfosat. Bare syrin er tegnet etter påvirkning av glyfosat. Omtrent to mål ble slått med ryddesag. Arbeidet ble utført i september. Området utgjør elleve mål. Dette var fjerde års restaurering.

Slakteren (Nordmarka). Slakteren er et plantelivsfredningsområde i Blankvann landskapsvernområde i Nordmarka. 25 av et til sammen 65 mål stort område blir slått med slåmaskin. Ottar Slagtern, som bor på stedet, benytter sin fritid til å ta vare på dette områdets naturkvaliteter. Dette gjør han på eget initiativ og for egen regning. Norsk Naturarv besluttet å lønne Ottar Slagtern for dette arbeidet i 2009 og å dekke utgifter som han har hatt med å bevare stedets naturkvaliteter. Pengene overføres i 2010.

Salamanderdam Ø på Bleikøya

Gytedam med stor salamander og liten salamander ble fullrestaurert i 2006. I 2007 begynte vedlikeholdet av dammen. Se for øvrig punkt 4. Vurdering av måloppnåelse: Mål 1) Gjenoppbygging og rehabilitering av truede arter: Stor salamander og liten salamander.

7. Arter nye for Norge

Under overvåking av utvalgte rødlistearter blir det gjort en del bifangst av andre arter. Dette medfører blant annet at det hvert år blir påvist arter som er nye for Norge. Oversikten er ikke klar.

8. Samarbeidspartner

Norsk Naturarv fortsetter samarbeidet med Naturhistorisk museum om overvåking av insekter i Oslo kommune.

9. Økonomisk søknad

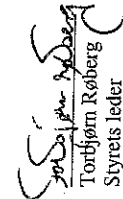
Norsk Naturarv sendte i år, etter oppfordring fra politikere, en søknad til Rådhuset om bevilgning til stiftelsen.

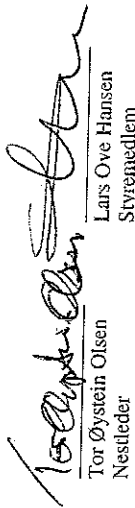
10. Bystyret i Oslo bevilget kr 700.000 til Norsk Naturarv

Bystyret i Oslo vedtok i desember i 2008 å bevilge kr 700.000 til Norsk Naturarv. Budsjett for Oslo kommune 2009 – bystyrets vedtak, punkt nr. 540, «- Norsk Naturarv 700.000». Pengene ble utbetalt av Frihvitsetaten 12. mai.

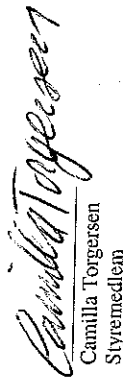
Maridalen

den, 21.04.2010

Torbjørn Røberg
Styrets leder

Tor Øystein Olsen
Nestleder

Lars Ove Hansen
Styremedlem

Camilla Torgersen
Styremedlem

Stiftelsen Norsk Naturarv

Aktivitetsregnskap for 2009

	Note	2008	2008
Anskaffede midler			
Bevilging fra byråd for miljø og samferdsel		700 000	700 000
Andre inntekter		19 200	
Renteinntekter		7 319	22 549
Sum anskaffede midler	2	726 519	722 549
Forbrukte midler			
Ledergodtgjøring inkl kontorutgifter		110 750	160 000
Driftsutgifter, overvåkning skjøtsel		108 585	61 382
Overvåkning	5	200 000	370 172
Gjenoppbygging		20 572	29 445
Administrasjon og IT		29 690	60 917
Nettsted		28 500	7 500
Bilder for internett		34 744	
Sum forbrukte midler		532 841	689 416
Andre kostnader			
Revisjon	3	33 725	16 250
Lønn/arb.g.avgift	3	209 212	56 491
Div andre kostnader		26 938	
Sum andre kostnader		269 875	72 741
Årets aktivitetsresultat		-76 197	-39 608
Disponering			
Overført til annen egenkapital			
Overført fra annen egenkapital		76 197	39 608
Sum disponert		76 197	39 608

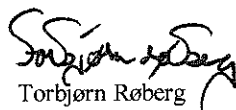

Stiftelsen Norsk Naturarv

Balanse pr 31.12.2009

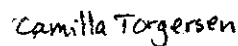
	Note	2009	2008
Eiendeler			
Omløpsmidler			
Fordringer			4 384
Bankinnskudd		170 327	185 385
Sum omløpsmidler		<u>170 327</u>	<u>189 769</u>
Sum eiendeler		<u>170 327</u>	<u>189 769</u>
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Grunnkapital		3 000	3 000
Sum innskutt egenkapital		<u>3 000</u>	<u>3 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		71 614	147 811
Sum opptjent egenkapital		<u>71 614</u>	<u>147 811</u>
Sum egenkapital	4	<u>74 614</u>	<u>150 811</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Offentlige avgifter		77 361	11 034
Annen kortsiktig gjeld		18 352	27 924
Sum kortsiktig gjeld		<u>95 713</u>	<u>38 958</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>170 327</u>	<u>189 769</u>

21.4.10

Torbjørn Røberg
Leder

Lars Ove Hansen
Styremedlem

Tor Øystein Olsen
Nestleder

Camilla Torgersen
Styremedlem

Stiftelsen Norsk Naturarv

Noter til årsregnskapet 2009

Note 1 Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven for ideelle organisasjoner. Det er satt opp et aktivitetsregnskap samt etter god regnskapsskikk for små foretak, se note 6.

Note 2 Innsamlede midler

Stiftelsen har i 2009 mottatt tilskudd fra Oslo Kommune med kr 700.000,-. Tilskuddet er inntektsført ved tildelingstidspunktet.

Note 3 Honorarer, salærer og lignende

Styrets leder har mottatt kr 110.750,- i godtgjørelse inkl dekning av kontorutgifter, etter faktura fra leders private selskap. Han har også mottatt kr 120.500,- for utført arbeid vedrørende skjøtsel. I tillegg har han mottatt kr 9.488,- i kilometergodtgjørelse.

Det har vært engasjert lønsmottakere i løpet av året som har utført til sammen ca 37% årsverk.

Stiftelsen plikter ikke å inngå avtale om obligatorisk tjenestepensjon.

Lønnskostnader	198 272
Arbeidsgiveravgift	10 940
Pensjonskostnader	-
	<u>209 212</u>

Revisor:

Lovpålagt revisjon	10 560
Andre konsulenttjenester	23 165
Totalt	<u>33 725</u>

Note 4 Egenkapital

	Grunnkapital	Annen EK	Sum
Egenkapital 1.1.	3 000	147 811	150 811
Årets resultat		-76 197	-76 197
Egenkapital 31.12.	<u>3 000</u>	<u>71 614</u>	<u>74 614</u>

Stiftelsen Norsk Naturarv

Noter til årsregnskapet 2009

Note 5 Bevilgninger til stiftelsens formål

I 2009 er det bevilget til følgende:

Overvåkning av insekter i Oslo 200 000

Utdelingene er i hht stiftelsens formål.

Resultatregnskap for 2009

Stiftelsen Norsk Naturarv

Note 6, artsinndelt resultatregnskap

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2009	2008
Salgsinntekter		19 200	0
Annen driftsinntekt		<u>700 000</u>	<u>700 000</u>
		719 200	700 000
Direkte driftskostnad		329 157	460 999
Lønnskostnader m.m.		209 212	56 492
Annen driftskostnad		<u>264 347</u>	<u>244 666</u>
		802 716	762 157
Driftsresultat		-83 516	-62 157
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekter og andre finansinntekter		<u>7 319</u>	<u>22 549</u>
		7 319	22 549
ÅRSRESULTAT		-76 197	-39 608
Overføringer			
Overført fra annen egenkapital		<u>76 197</u>	<u>39 608</u>
		-76 197	-39 608